

Ужитчак Анастасія Юрїївна

аспірант кафедри історії держави та права

Національного університету «Одеська юридична академія»

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ

Проблематика розвитку кримінально-правової політики держави на сьогоднішній день є актуальною, так як злочинність серед різних прошарків населення є однією з найбільш обговорюваною темою сьогодення. Необхідність удосконалення кримінального законодавства та профілактики злочинності зумовлена тим, що актуальність цієї теми не перестає бути нагальною в нашому житті. Період війни у державі завжди супроводжується підвищенням рівня злочинності серед різних верств населення, малолітніх, неповнолітніх у тому числі, що спричиняє значні ускладнення у суспільному житті України. Перед владою стоїть завдання щодо покращення життя населення, надивлячись на умови в яких вона зараз перебуває. Одним із способів цього покращення може стати перегляд та вдосконалення кримінально-правової політики. Дослідження поняття та змісту кримінально-правової політики цікавило суспільство з найдавніших часів, таким чином кримінально-політичні ідеї можна знайти ще в працях мислителів та юристів античної доби, наприклад, Сократ, Платон, Арістотель.

В Україні до початку ХХІ століття питання політики у сфері боротьби зі злочинністю та її складових, таких як кримінально-правової, кримінальної процесуальної, кримінально-виконавчої та кримінологічної політики практично не досліджувались. У більш сучасному періоді визначенням поняття та змісту кримінально-правової політики держави займалися такі вчені, як: Д. О. Балабанова, Є.Л. Стрельцов, О. О. Дудоров, М. І. Хавронюк, В. І. Борисов та інші. Проте, М. П. Чубинський зазначав, «хто перший застосував термін кримінальна політика – в науці не встановлено... Уже в 1804 році Фейєрбах говорив про кримінальну політику як про поняття, що

існує» та це були перші ґрунтовні дослідження кримінальної політики, що були здійснені у кримінально-правовій науці [1].

О. О. Дудоров та М. І. Хавронюк вважають, що кримінально-правова політика, будучи частиною державної політики, являє собою «напрямок діяльності спеціально-уповноважених органів, який стосується охорони прав і свобод людини та громадянина, суспільства і держави від суспільно небезпечних посягань шляхом застосування покарання та інших заходів кримінально-правового характеру до осіб, які вчинили такі посягання, а також шляхом запобігання зазначеним посяганням за допомогою правового виховання і заходів профілактики індивідуального і спеціально кримінологічного характеру»[2].

Кримінально-правова політика, за точкою зору Борисова В. І., нерозривна складова частина всієї політики Української держави. Вона являє собою напрям боротьби зі злочинністю, який базується на нормах законодавства України про кримінальну відповідальність і знаходить свій прояв у законах України, указах Президента України, постановах Кабінету Міністрів України, рішеннях державних органів, політичних партій та громадських організацій, спрямованих на проведення цієї діяльності [3, с.18].

Отже, підводячи підсумок можемо стверджувати, що чіткого визначення кримінально-правової політики не існує, яке б підтверджувалося на законодавчому рівні. Було розглянуто велику кількість наукових праць щодо дослідження терміну кримінально-правова політика, її особливостей та значення у державі. Ми можемо запропонувати своє тлумачення кримінально-правової політики. На нашу думку, кримінально-правова політика – це невід’ємна складова частина політики будь якої держави, а також діяльність органів державної влади та організацій, яких стосується охорони прав і свобод людини та громадянина, суспільства і держави від суспільно небезпечних, протиправних діянь (діяльність або бездіяльність) шляхом застосування покарання або інших методів. На нашу думку

необхідно створити нову стратегію розвитку законодавчої бази щодо кримінальної відповідальності різних верст населення, а також способів профілактики та попередження злочинності в умовах збройного конфлікту.

Література:

1. Чубинский, М. П. Курс уголовной политики. М.П. Чубинский. Изд. 2-е. – СПб. : Тип. т-ва «Общественная польза», 1912. 426 с.
2. Дудоров О. О., Хавронюк М. І. Кримінальне право : навчальний посібник. за ред. М. І. Хавронюка. Київ : Ваіте, 2014. С. 56.
3. Фріс П.Л. Кримінально-правова політика Української держави: теоретичні, історичні та правові проблеми: Монографія. К., 2005. С. 332.
Науковий керівник – Вітман К. М. д.п.н., проф. кафедри історії держави та права Національного університету «Одеська юридична академія»

Марченко Дмитро Валерійович

*аспірант першого року навчання кафедри міжнародного
та європейського права*

Національного університету «Одеська юридична академія»

ЗМІНИ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В сучасних умовах воєнного стану в Україні, введеного 24 лютого 2022 р., нагальним є питання потреби у змінах правової системи України, враховуючи особливості правового режиму воєнного стану.

Метою статті є науковий аналіз мети, принципів, змісту адаптації правової системи України під реалії воєнних часів.

Для досягнення зазначеної мети було застосовано методологію закономірного та випадкового у соціальних реаліях. Завдяки цьому можливо дійти висновків про доцільність та обґрунтованість змін в правовій системі України.